

Vår menighet har en stor andel av tilflyttere. En merker når en flytter til et nytt sted at det er utfordrende på mange måter, ikke minst å skaffe seg nye venner og få seg en omgangskrets. Det er ikke like lett bestandig, for vennskap tar tid. En gir av seg selv, åpner opp slik at andre kan se hvem en er. Det er i seg selv et risikabelt prosjekt, for liker de andre det som avdekkes når en selv kommer tydeligere til syne? Ingen er feilfrie, men godt vennskap bærer heldigvis over med mye. Så tenker jeg at slik må det også være.

På steder som ikke er større enn at alle kjenner alle, har det lett for å bli satt merkelapper på folk. Slike merkelapper har en tendens til å henge lenge. Man deler de en kjenner inne i kategorier som bra, mindre bra og dårlig. Hos nære venner bærer en over med de svakhetene som dukker opp, men når det gjelder dem en kjenner mer på avstand, sier en heller – typisk ham eller henne, når de bekrefter våre fordommer. I prekmenteksten får vi se et eksempel på hvor lett det er å bekrefte slike fordommer, men samtidig hvor feil en kan ta, fordi en ikke kjenner de innerste motiver og tanker.

Prekmentekst: Luk 7,36-50

En av fariseerne innbød Jesus til å spise hos seg, og han kom hjem til ham og tok plass ved bordet. Nå var det en kvinne der i byen som levde et syndefullt liv. Da hun fikk vite at Jesus var gjest hos fariseeren, kom hun dit med en alabastkrukke med fin salve. Hun stilte seg bak Jesus ved føttene hans og gråt. Da begynte hun å væte føttene hans med tårene, og hun tørket dem med håret sitt, kysset dem og salvet dem med salven. Da fariseeren som hadde innbudt ham, så det, tenkte han med seg selv: "Var denne mannen en profet, ville han vite hva slags kvinne det er som rører ved ham, at hun fører et syndefullt liv."

Da tok Jesus til orde. "Simon," sa han til fariseeren, "jeg har noe å si deg." "Si det, mester," svarte han. Jesus sa: "To menn hadde gjeld hos en pengeutlåner. Den ene skyldte fem hundre denarer, den andre femti. Men da de ikke hadde noe å betale med, ettergav han dem begge gjelden. Hvem av dem vil da holde mest av ham?" Simon svarte: "Den han ettergav mest, tenker jeg." "Du har rett," sa Jesus.

Så vendte han seg mot kvinnen og sa til Simon: "Ser du denne kvinnen? Da jeg kom inn i ditt hus, gav du meg ikke vann til føttene, men hun vætte dem med sine tårer og tørket dem med sitt hår. Du gav meg ikke noe velkomstkys, men helt fra jeg kom, har hun ikke holdt opp med å kysse mine føtter. Du salvet ikke mitt hode med olje, men hun salvet mine føtter med den fineste salve. Derfor sier jeg deg: Hun har fått sine mange synder tilgitt, derfor viser hun så stor kjærlighet. Men den som får lite tilgitt, elsker lite." Så sa han til kvinnen: "Dine synder er tilgitt."

Da begynte de andre gjestene å spørre seg selv: "Hva er dette for en, som til og med tilgir synder?" Men Jesus sa til kvinnen: "Din tro har frelst deg. Gå bort med fred!"

Slik lyder Herrens ord.

Vi vet ikke hvem hun var. Det eneste vi kjenner til er at anstendige mennesker holdt seg langt borte fra henne. I særdeleshet gjaldt det for fariseere.

Jesus, som var gjest i fariseeren Simons hus, ble kalt for synderes venn. Fariseerne på sin side passet på å holde seg langt unna spesielt syndige mennesker. Jesus har aldri vært noen god diplomat. Han sa ting slik de var. Derfor ble også forholdet til jødernes religiøse maktelite tilspisset. Jesus anklaget dem for å søke anerkjennelse hos mennesker, mer enn hos Gud, og for å pålegge folk å holde bud og regler som hadde sitt opphav i tradisjonen, og ikke i Guds ord.

Likevel var det også positive trekk ved fariseerne. De ville så gjerne leve helhjertet for Gud. De ville så gjerne følge Guds lov og gjøre Guds vilje fullt og helt. I følge fariseerne hadde alle fri vilje til å velge å leve rett etter budene. I deres kommentar til Mosebøkene, Talmud, står det: "Når et menneske blir til, spør en engel Herren om det blir fattig eller rikt, sterkt eller svakt, klokt eller ikke, men han spør ikke om mennesket blir rettferdig eller ugudelig, for det bestemmer mennesket selv."

Var denne kvinnen i Simon fariseerens hus regnet som ekstra syndig, så var det jo også hennes egen feil i følge denne læren. I dag vet vi at mye av atferden i voksen alder skyldes påvirkning i barndommen. Noen har en vanskeligere start enn andre. Er det da slik at bare en bestemmer seg for å begynne å leve rett, så vil forholdet til Gud rette seg etter hvert? For en fariseer var løsningen å ta seg sammen, skjerpe seg og leve etter loven, men for en kristen er det ikke slik. Vi lærer at ingen kan i egen kraft leve slik Gud vil. Ingen kan i egen kraft komme i et rett forhold til Gud. De kreftene som binder oss er så sterke og syndefallets følger er så store at det er helt umulig å begynne i denne enden.

Kvinnen kom til Jesus og gråt. Fariseeren syntes opptrinnet var svært upassende. Det var det nok også, sett fra hans ståsted. Han visste at hun levde klanderverdig, og fariseeren tenkt med seg selv at Jesus også ville visst om dette hvis han var en profet. Det han ikke visste var at Jesu profetiske klarsyn kunne gjennomskue mennesker. Jesus så til hjertet, og han så den sammenhengen som trolig var mellom kvinnens synd og hennes gråt. Han så hennes fortvilelse. Han så hennes hjelpeløshet, kanskje bundet i en håpløs livshistorie. Jesus gav henne fullt forsvar for at hun kom, og fullt forsvar for hvordan hun oppførte seg da hun kom til Jesus, så upassende det enn kunne synes for andre.

Så tenker jeg, slik er jo Jesus også i dag. Jesu forsvarstale for denne kvinnen er en forsvarstale for alle som kommer til ham, og som ikke vet helt hvordan man skal oppføre seg og hva andre forventer. Hun var forhånds dømt av noen. Typisk

henne, ville de si da de så hva hun gjorde. Men Jesus så et hjerte som søkte ham, et menneske som trodde bak den underlige opptredenen.

Du hun kom inn, stilte hun seg bak Jesus og gråt. Jesus lå til bords slik skikken var. Derfor stakk føttene bakover, bort fra bordet, og føttene var det først hun møtte. Hun vøtte føttene med tårene. Hun tørket dem med håret sitt, kysset dem og salvet dem med en kostbar salve hun hadde med seg. I praktisk handling hadde kvinnen vist at hun holdt av Jesus. Hun var nok klar over at det livet hun levde stilte henne utenfor fellesskapet med Gud. Så pass hadde hun nok fått med seg av jødisk morallære og forkynnelse. Hun visste ganske sikkert at hun var under Guds dom.

Heldigvis hadde hun også hørt om Jesus. Kanskje hun tidligere hadde våget seg inn i synagogen og hørt Jesus tale ord om nåde fra Gud og kjærlighet. Vi som vet mye om hvor høy dørterskelen inn til kirken kan oppleves for mange, kan jo bare forestille oss hva hun måtte mobilisere av mot for å våge seg inn i fariseerens hus. I kirken blir man møtt av ordene: "Nåde være med deg, og fred." I fariseerens hus følte hun seg neppe velkommen. Fariseerne var jo blant dem som anklaget henne sterkest for det livet hun levde, og der var det ingen nåde for den som i deres øyne hadde valgt en ugudelig vei i livet. Aldri i verden om hun hadde tort å stå fremfor fariseerens dom, om ikke Jesus hadde vært i mellom henne og hennes dommer.

Menneskelig sett er dette noe til vågestykke. Tenk om hun hadde blitt avvist og kastet på dør. Like før denne fortellingen står det om det jeg allerede har nevnt, at Jesus hadde fått rykte som synderes venn, og i Johannesevangeliet siteres Jesu ord: "Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort." Joh 6,37. Så ser vi i møte med denne kvinnen Jesu lære i praksis. Hun ble ikke avvist, men tatt på alvor og vist respekt. All hennes innsats for å komme til Jesus og de rare tingene hun gjorde, ble tilkjent henne som tro. Jeg tror sorgens og fortvilelsens tårer den dagen gikk over i gledestårer. Hun fikk tilgitt sin synd, og fikk gå derfra med fred.

Verre var det for fariseeren Simon. Som fariseer tenkte han nok som så – hvis jeg lever så bra og rett for Gud som jeg kan og helhjertet forsøker å leve etter Guds lov, så tilgir Gud resten. Men der tok han feil. Der tar de feil alle som tenker på samme måte i dag, og det er mange. Jeg tror den vanligste religion i Norge i dag har omtrent følgende innhold: Hvis jeg bare lever et alminnelig moralsk og bra liv, og skikker meg vel, så vil det nok gå bra til slutt, Gud vil tilgi resten. Men, dette var jo også fariseernes tro, bare her i en noe mer avslappet utgave.

Da kvinnen kom inn i Simon fariseerens hus, ville han nok ha kastet henne på dør fordi han kjente til hennes liv, men Jesus kom i veien. Jesus stilte seg mellom Simon og kvinnen, mellom dommeren og den anklagede.

Simon hadde glemt det, eller så hadde han i likhet med flertallet av mennesker til alle tider ikke forstått det, eller villet forstå det, at han selv en gang skal stå overfor en som vet alt om hans liv. Denne som vet alt om hans liv har sagt i sitt ord at den som holder hele loven, men bryter ett av budene har forbrutt seg mot dem alle. (Jak 2,10) Hva skulle han da si til sitt forsvar? Skulle han si det er mange, ja, de fleste som er større syndere? Nei, han ville ikke ha noe som helst å si til sitt forsvar, han ville bli dømt skyldig i dommen. Dernest, hvis han kastet et blikk til siden, ville han få se henne som en gang kom inn i hans hus, nå stå bak Jesus og gå fri.

Jesus er mellommann. Kvinnen forstod dette, hun trodde, og troen førte henne til Jesus, til syndserkjennelse og oppgjør, til frelse og fred med Gud. Jesus bar hennes synd. Han bar den og skulle bære den like til korset og sone den der. Jeg tror hun løp glad og lettet hjem den dagen, fordi en stor byrde var lettet fra hennes skuldre. Hun var ettergitt mye.

Tenk hvis folk ville strømme til kirke og kristne møter for å møte Jesus, for å oppleve det denne kvinnen fikk oppleve. Jesu løfte står fast. "Den som kommer til meg, vil jeg så visst ikke støte bort." Men hvordan møter vi de som kommer? Er vi som fariseeren som avviser mennesker på grunn av det vi ser? Avviser vi med våre holdninger, en kald skulder, et nedlatende blikk? Det er så lite som skal til for at den som før er blitt avvist, skal føle seg avvist på ny.

Vår kjærlighet til andre skal avspeile vårt forhold til Jesus. Å ta imot syndenes forlatelse er å bli omvendt til å elske. Som Jesus elsker oss, skal vi elske vår neste. Den som er mye tilgitt, elsker mye. Den som er lite tilgitt, elsker lite. Den som ikke er tilgitt, hvordan er det da med nestekjærligheten?

I dag er nattverdbordet dekket. Det bordet kalles nådens bord fordi nattverden er et nådemiddel i vår kirke. Nattverden er et hellig sakrament, slik også dåpen er det. Dåpen er det første sakramentet en møter, for dåpen er inngangen til Guds rike i kraft av Jesu ord. Derfor er også dåpen og troen en forutsetning for nattverden i vår kirke. Nattverden er en hellig handling og et møte med Jesus. Det trenger vi alle som én.

Vi har nå hørt om to som møtte Jesus i fariseerens hus. Kun én gikk ut med fred. Det var henne som fikk sine synder tilgitt. Jesus ser til hjertene. Fariseerens selvrettferdighet gav ingen nåde, men den som søker Jesus for nådens skyld kan gå ut av kirken i dag med tilgivelse for synd og med fred fra Gud vår Far.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.